Beszámoló taggyűlésen:

Politika és tudomány

A Szegedi Biológiai Központ létrehozását — a modern biológiai kutatásokra szánt anyagi és szellemi erők koncentrálását — a tudományág rohamléptű fejlődése követelte meg. Tetteket igényelt az a felismerés is, hogy a tudományos eredmények fokozottabb gyakorlati felhasználásához elengedhetetlen az alapkutatások fejlesztése. Valós, társadalmi igények és szükségletek hívták tehát életre a szegedi központot, amelynek léte így a tudománypolitika céljainak megvalósulását tükrözi. Az intézetben, a legmodernebb felszerelésekkel, berendezésekkel ellátott, magasan képzett kutatógárdát tömörítő központban a tudománypolitikai irányelvek teljesítésének fontos feltétele: a kutatási célokat az ország előtt álló tudományos és gyakorlati feladatok figyelembevételével határozzák meg.

*

A biológiai központ pártszervezetének feladatai is az elmondottakból következnek. Sokrétű, felelősségteljes munkájuk lényegét *Kiss Zoltán* alapszervezeti titkár a következőképpen fogalmazta meg a beszámolóban: „A pártszervezetnek társadalmi kontrollt kell megvalósítania a tudománypolitikai irányelvek teljesítése érdekében." Mi mindent jelent ez? A biológiai központ kommunistáinak részt kell venni a részletesebb tudományos célok meghatározásában. Segíteni kell az alkotásnak kedvező légkör megteremtésében, amelynek feltétele az egyes tudományos intézetek és csoportok közötti, valamint az iparral és a mezőgazdasággal való kapcsolatok kiépítése, a tudományos viták bátorítása, a jó káderpolitika. Ösztönözni, illetve ellenőrizni kell a szellemi és anyagi erők célszerű összpontosítását, helyes, arányos szétosztását a központ intézetei és csoportjai között.

A beszámoló felelősen, helyenként kritikusan szólt azokról az eredményekről és gondokról, amelyek az előbb sorolt feladatok végrehajtása során mutatkoztak meg. A beszámolási időszak elején nem kis nehézségekkel kellett szembenézni az alapszervezet vezetőségének és tagságának. Hiszen új intézményről van szó, amelynek munkatársi gárdája még mindig nem teljes, a munkacsoportok most csiszolódnak össze. A beszámolóban is szó esett arról, hogy a kezdeti időszakban a párttagoknak sem volt kialakult elképzelésük a tudománypolitikai elvek helyi megvalósításának módjairól, a sajátos tennivalókról. Ezért a pártszervezet nem tudott megfelelő politikai erőt képviselni a különböző tudományos és szervezési kérdésekben. Megváltoztatta a helyzetet a tudománypolitikai bizottság létrehozása. A bizottság rendszeresen foglalkozik fontos tudományos kérdésekkel, állást foglal az egész intézményt érintő problémákban, és javaslatokat tesz ezek megoldására. A tavalyi első beszámolóban többek között a szerződéses munkák arányának növelését, a nagy műszerek jobb kihasználását sürgették a bizottság tagjai. Az egyes intézetek vezetőinek rendszeres beszámoltatása mellett elsősorban e bizottság jó munkája biztosítja a pártszervezet politikai ellenőrző, irányító, vezető szerepét a központ életében.

*

Sikeresen dolgoztak az alapszervezet tagjai az intézeti demokrácia, az alkotó légkör megteremtésében is. A központ szervezeti felépítése (négy tudományos intézet, központi irányítás, műszak), és az egyes intézetek viszonylagos önállósága magában hordozza a veszélyt: az intézetek, illetve csoportok, valamint az összintézeti érdekek között nehezen feloldható ellentmondások keletkezhetnek. A pártszervezet ezért állást foglalt a központi vezetés elvének következetes érvényesítése mellett. Fontos törekvése az is, hogy növelje a három fő munkaterület (kutatás, központ, műszak) összefogását és egységét.

Nem szükséges külön indokolni, milyen jelentősége van egy-egy tudományos kutatóintézetben az ott dolgozók politikai, ideológiai és szakmai képzettségének. A pártszervezet ezért tartja feladatának, hogy a legkülönbözőbb oktatási, továbbképzési formákban és módszerekkel segítsen a szilárd marxista elméleti felkészültség megszerzésében; hogy tagjai a mindennapi politizálás révén megnyerjék a pártonkívüliek bizalmát, egyúttal növeljék az alapszervezet politikai tevékenységét. E törekvések sikerét mutatják a pártépítés eredményei (a beszámolási időszak alatt kilenc, jórészt fiatal párttagot vettek fel), valamint a kezdetben ellentmondásoktól sem mentes kapcsolatok javulása a párttagok és pártonkívüliek között.

A kommunisták nagyobb eszmei, politikai egysége egyik fontos feltétele az egész intézmény sikeres, közös célokért való munkájának. De ugyanilyen jelentőségű feltétel a cselekvési egység is, amelynek kialakításáért több fontos intézkedést hozott a vezetőség. Így például egyre nagyobb politikai és hatásköri önállóságot biztosított a pártcsoportoknak, amelyek a beszámolási időszakban a vezetőség javaslatai nélkül is, önállóan foglalkoztak területük legfontosabb szakmai és politikai kérdéseivel. Amint a beszámoló kiemelte, önállóságukat, kezdeményezőkészségüket tovább kell fejleszteni, arra kell törekedni, hogy a korábbinál aktívabban vegyenek részt az intézeti közéletben, a szocialista demokrácia alakításában. A pártcsoportoknak kell megvizsgálni azt is, hogy a pártélet általános javulása, a fokozatosan rendszeressé vált munka mellett még mindig nem megfelelő a részvételi arány a taggyűléseken.

*

A beszámoló részletesen elemezte az állami és tömegszervezetekkel kialakított kapcsolatok rendszerét is, javaslatokat terjesztett elő a következő évek pártmunkájához. Az a körülmény, hogy sajátos szervezeti felépítésű, fiatal intézményről van szó, most alakuló munkaközösségekkel, amelyeknek új munkamódszerekkel kell újszerű kutatási feladatokat megoldani — természetesen érezhető a pártszervezet tevékenységében is. A városi pártbizottság minősítéséből, valamint a felelős hangú felszólalásokból azonban egyértelműen kicsendül: a biológiai központ pártszervezetének munkája folyamatosan javul.

S. E.

Megalakult az Országos Környezetvédelmi Tanács

Az Országos Környezetvédelmi Tanács — az OKVT — hétfőn az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumban megtartotta alakuló ülését, amelyen elfogadta a tanács és elnökségének, valamint a tanács titkárságának ügyrendjét.

A Minisztertanács határozata és az elfogadott ügyrend alapján a két tanácsülés között felmerülő sürgős ügyeket az elnökség intézi. Az OKVT elnöke Bondor József építésügyi és városfejlesztésügyi miniszter.

A tanács működésével kapcsolatos feladatokat a titkárság látja el. Az OKVT elnöke dr. Árvai József főosztályvezetőt nevezte ki a titkárság vezetőjévé. (MTI)

Sikeres év – jó alap

December a mérlegelések hónapja. Néhány hét múlva új esztendőt kezdünk, új tervekkel, reményekkel fogunk az életnek, a gazdálkodásnak. A mezőgazdasági nagyüzemekben a leltározások, mérlegkészítések, a tervezés örömei, gondjai kerültek előtérbe, s már jól látható, hogy a küzdelmes és próbáratevő esztendő után ismét eredményekről ad számot a magyar élelmiszer-gazdaság. Köztudott az is, hogy a szokásos körülményektől eltérően, az idei zárszámadások készítését és a formálódó, jövő évi tervezést rendkívüli körülmények is meghatározzák, így a tőkés világban dúló infláció, tehát a változó és válságos világgazdasági helyzet, ami mindenképpen szigorúbb tervezésre, takarékosabb gazdálkodásra ösztönöz bennünket. Nem utolsósorban figyelembe veszik a mezőgazdasági nagyüzemek a Központi Bizottság irányelveit is, ami reálisan tervez, megállapítja a fejlődés vonalait, jó útmutatással szolgál a következő öt esztendőre.

„A szövetkezeti tulajdon fontos helyet foglal el népgazdaságunkban. A szocialista alapokra helyezett mezőgazdaság, valamint a szocialista szövetkezeti mozgalom további fejlődésének útja mindenekelőtt az, hogy a termelőszövetkezetek korszerű nagyüzemekké válnak, gazdálkodásukban erősödnek a vállalati jellegű vonások. A termelőerők jobb hasznosítása azt igényli, hogy — ahol szükséges — folytatódjék a mezőgazdasági termelőszövetkezetek észszerű egyesülése; folytatni kell a szövetkezetek termelést szolgáló társulásainak, közös vállalkozásainak és vállalatainak létrehozását, és bővíteni az állami gazdaságoknak, az állami vállalatoknak és termelőszövetkezeteknek a fejlett, iparszerű mezőgazdasági termelés kiterjesztését elősegítő, szerződéses alapon nyugvó közös tevékenységét." (Az MSZMP Központi Bizottságának kongresszusi irányelveiből.)

Kétségtelen, a fent idézett mondatok is abból indultak ki, hogy az elmúlt években dinamikusan fejlődött a magyar mezőgazdaság, teljesítette tervét, mára európai rangú, hírű nagyüzemekkel rendelkezik, olyan, anyagi, eszközellátottsággal, amivel a jelentkező elemi csapásokat ellensúlyozhatja, s a közösség erejével eredményesen zárhatja tervét. Ez történt az idén is. Népgazdaságunk fejlődése vitathatatlan, és a gazdálkodás hatékonyságának fokozásával megfelelő alapot teremt az 1975-ös feladatokhoz. Számokat is említhetünk, az idén a lakosság fogyasztása 6 százalékkal nőtt, az életszínvonal irányelveit teljesítettük. Igaz az is, hogy a külkereskedelmi mérlegünk nem felel meg a népgazdaság általános helyzetének és lehetőségeinek, kedvezőtlenebbé alakult az arány, és romlott a fizetési mérlegünk, a cserearány a tőkés piacokon. Egyes vállalatok többletkészleteket halmoztak fel, a kívánt szerkezeti átalakulás korántsem történt meg olyan ütemben, mint ahogy elvárható lett volna. Súlyosbítja a helyzetet az is, hogy az építőipar a nagy beruházásoknál nem tudta kielégíteni az igényeket, s a nagyértékű, sok esetben nyugati valutát termelő vagy megtakarító építkezések nem léptek be a tervezett időben, nem kezdték meg a termelést. Arról akár ne is szóljunk, hogy a mezőgazdaság eredményességét a hosszúra nyúlt tavaszi szárazság, a hónapokig tartó árvízveszély, s a kritikus, rendkívüli esős időjárás mennyire sújtotta. Mindehhez hozzájárult az is, hogy a Közös Piac hosszabb ideje megszüntette az élőállat-felvásárlást, s jelentős árveszteségek értek bennünket a nemzetközi piacokon. Mindennek ellenére az élelmiszergazdaság külkereskedelmi mérlege pozitív.

Sikeres évet zárnak tehát a mezőgazdasági nagyüzemek, ám nagy hibát vét az a tagság, az a vezetés, amelyik az idei év eredményeiből kiindulva, nem számol az ellentmondásos helyzettel, azzal, hogy 1975-ben is kedvezőtlen hatások érhetik a termelést, a gazdálkodást. Éppen ezért, mint ahogy a Központi Bizottság irányelvei hangsúlyozzák, a nemzeti jövedelem tervezett növelése reális, de csak a tartalékok feltárásával, ésszerű, hatékony gazdálkodással valósítható meg. Túl nő egy esztendő keretein az optimálisabb gazdálkodás feltételeinek megteremtése. A közeljövőben egyértelmű intézkedések, határozatok is napvilágot látnak, amelyek segítenek a terv irányzatainak teljesítésében. A belső fogyasztás nem változik, az életszínvonal-politika nem szenved csorbát. Mindehhez azonban elengedhetetlen a fegyelmezettebb, takarékosabb gazdálkodás, a fogyasztás és felhalmozás jó aránya, és a külkereskedelmi tevékenységünknek a javítása, a belső tartalékok kihasználása.

Különös gondot fordítunk a tőkés piacokon a cserearányok javítására, 16—17 százalékos exportnövekedéssel, 5—6 százalékos importnövekedéssel számolunk. Nyilvánvaló, hogy abban a termelőszövetkezetben, ahol a megdrágult terményekkel, eszközökkel nem gazdálkodnak racionálisabban, ott megsértik a szövetkezeti demokráciát is. Nemcsak a termelési tervek teljesítése jelent napjainkban eredményt, de például az is, ha a felesleges készletek képződését megakadályozzák, és csak olyan ágazatokban segítik elő a túlteljesítést, mint például a cukorrépa-, búza-, kukorica-, zöldségtermelés, mert nemcsak a belső fogyasztást segítik ezzel, de hozzájárulnak külkereskedelmi mérlegünk javításához is. Méltányolva ezt, az élelmiszer-gazdaságban jövőre sem számolnak jelentősebb szerkezeti változással, hiszen a kialakult formák, keretek megfelelnek a követelményeknek. Jellemző, hogy jövőre, figyelembevéve a népgazdaság teherviselését, éppen az élelmiszer-gazdaság beruházási üteme haladja meg jóval a többi ágazatét, ugyanis 17—18 százalékos lesz, aminek 60 százalékát a tejiparban és a húsiparban használják fel.

Elengedhetetlenül szükséges a cukorprogram meggyorsítása. A cukor világpiaci ára magas, s hazánkban jóval nagyobb területen termelhető cukorrépa, mint az a korábbi években gyakorlat volt. A mezőgazdasági nagyüzemek, élen az állami gazdaságok jövőre nagyobb területen termesztik ezt a fontos, devizás növényt, és 120—125 ezer hektárról takarítják majd be ősszel a termést. A speciális gépekre éppen ezért felemelt vásárlási keretet nyújtanak, megfelelő vetőmagot kapnak a gazdaságok, és tökéletes lesz a vegyszerellátás is. Más rendeletekkel is segítik a cukorrépa termesztését, így például gyorsítják és támogatják a cukoripari rekonstrukciót.

A fejlődés objektív alapjai, feltételei adottak; jövőre 16—17 százalékkal nő a műtrágya, 18—20 százalékkal a növényvédő szerek felhasználása. A gépesítés üteme megegyezik az ideivel. Igaz, a mezőgazdaság fejlesztése az ideinél valamivel alacsonyabb lesz. Az is igaz viszont, hogy a mezőgazdasági nagyüzemekben jobban is tudnának mérlegelni, mire fordítsák a pénzüket, a beruházásoknál, az előirányzatoknál arra koncentrálni, hogy milyen anyagokból, eszközökből készül a létesítmény; szóval az igény, a lehetőség szinkronban legyen.

A program tehát adott. A mezőgazdasági nagyüzemek lebontva, saját viszonyaikra alkalmazva, adottságaikat ismerve, alapos mérlegelés után jelölhetik meg azt az irányt, amit az elkövetkezendő időkben járhatnak. Ezzel a hatékonyabb gazdálkodással további sikeres esztendőket érhetnek el.

Sz. Lukács Imre

Új városkapu

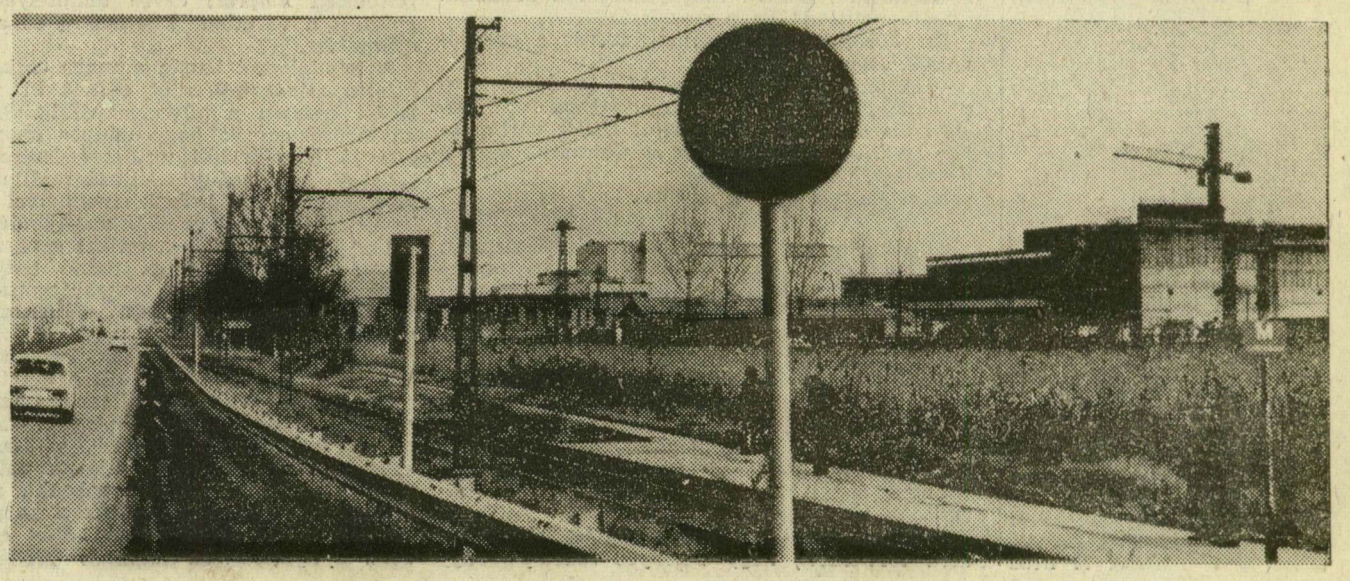

Nem is olyan régen Röszke felől jövet, a disznóhizlalda kietlen mezejére esett a tekintet az E5-ös úton. Később a gáztöltőtelep adta az első látnivalót, de az se volt valami szívderítő. Aki mostanában érkezik Szegedre ugyanezen az úton, óriási változásnak tanúja: jobb oldalon ott pompázik az új vágóhíd kék-fehérben, a magasba tör — ha nem is gyorsan — a szalámigyár érlelő tornya. Bal oldalon még csak az alapja van meg az élelmiszeripari szakközépiskolának, ám egy-két éven belül városunknak ez a kapuja is méltóképpen fogadja az idegent. Olyan épületek lesznek itt, amelyek híven tükrözik fejlődésünket. Képünkön: a szalámigyári építkezés, ahogy az utas látja a vasúti átjáróról.

Somogyi Károlyné felvétele